

Nr 597

Av herr Gustafsson i Uddevalla m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 147, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 147 har föreslagits viss utökning av antalet prisorter för brödsäd ävensom viss klassificering av desamma.

Detta är i väsentlig grad ett fördelningssystem för jordbruket. Inlösningspriset, som är lika med högsta garantipris på brödsäd, gäller nämligen endast på platser, vilka är fastställda som sådana prisorter, där reducering icke sker. På övriga prisorter, som föreslås i förenämnda proposition, förutsättes ske en reducering av inlösenpriset med 0,50, 0,75 eller 1 kr. per deciton.

Detta innebär, att på den brödsäd, som icke förbrukas för förmalning på någon av ovan åsyftade prisorter med prisreducering, fraktkostnaderna subventioneras av jordbrukets kassor till närmaste kustprisort med den del, varmed fraktkostnaderna överstiger de i propositionen föreslagna prisortsavdragen. På övriga orter, som ligger utanför detta system, där upphandling av brödsäd sker, göres prisortsavdrag med den verkliga fraktkostnaden till närmaste prisort.

Vid fastställandet av prisorterna måste största möjliga hänsyn tagas till att spannmålen ledes utan onödiga omvägar till förbrukningsorten eller exporthamn med öppna sjöfartsmöjligheter året runt. Detta understrykes också av departementschefen i propositionen.

Den nuvarande fördelningen av prisorter på västkusten synes vara ganska ojämn. Sålunda kan anföras, att mot tre prisorter i västra Skåne och två i Halland svarar endast Göteborg för den norra delen av västkusten. Göteborgs prisortsområde omfattar Göteborgs och Bohus län, huvuddelen av Skaraborgs och Älvsborgs län (inkl. Dalsland) samt delar av Hallands och Värmlands län. Det kan nämnas, att enligt Föreningen Svensk spannmåls-handels statistik utgör saluöverskottet, minskat med kvantiteter för handelsförmalning, i Göteborgs prisortsområde 57 000 ton brödsäd, under det att motsvarande överskott för samtliga fem prisortsområden på västra Skåne- och Hallandskusten utgör endast 21 000 ton.

Det synes oss uppenbart, att Göteborgs prisortsområde med sin stora utsträckning är större än vad som rimligen bör vara erforderligt. Detta verkar också oekonomiskt för jordbruket, enär fraktkostnaderna från vissa delar

av prisortsområdet är högre än vad som är fallet om spannmålen transporteras till Uddevalla och skeppas vidare därifrån.

För att åstadkomma en bättre jämvikt på västkusten i fråga om prisorter anser vi, att även Uddevalla bör inrymmas i prisortssystemet som kustprisort utan prisortsavdrag. Uddevallas hamn har under en följd av år med statens medverkan utvecklats kraftigt. Vad gäller godsomsättningen ligger den som nr 15 i landet. Utvecklingen i hamnen gäller även i fråga om spannmål. Lagringsutrymmena där har utbyggts och moderniserats, och under innevarande år kommer ytterligare siloanläggning att byggas för lagring samt rationell lastning och lossning i direkt anslutning till Uddevallas djuphamn. Lagringsmöjligheterna för spannmål kommer att uppgå till 8 000—9 000 ton. Hamnen har öppna sjöfartsmöjligheter året runt och har möjlighet att mottaga fartyg med lastförmåga upp till 10 000 ton.

Ett förhållande, som vi anser icke bör förbises i detta sammanhang, är att Uddevallas hamn har tilldelats statsbidrag av betydande omfattning med tanke på hamnens framtida betydelse såsom beredskapshamn. En omsättning av spannmål över hamnen i händelse av ofred eller andra oförutsedda hinder torde komma att få mycket stor betydelse för landet.

Det bör även framhållas att Uddevallas hamn är belägen invid havet och i motsats till hamnarna vid Vänern är trafikabel året runt.

För jordbrukarna i Bohuslän, Dalsland samt delar av Göta-älvdalsbygden skulle en placering av Uddevalla som kustprisort innebära betydande fördelar i prishänseende genom att garantipriserna å brödsäd kan erhållas utan prisortsavdrag.

Det synes oss också sannolikt, att kostnaderna för regleringsorganet i detta fall skulle minska, då skeppning av spannmål över Uddevallas hamn kan ske rationellt och direkt på större fartyg oavsett årstiden och till samma sjöfraktkostnader till kontinenthamnar som från Göteborgs hamn. Omlastningskostnader och övriga kostnader i Göteborgs hamn är avsevärt högre än i Uddevalla.

Även Fjällbacka är sedan gammalt en utskeppningshamn för spannmål av förhållandevis betydande omfattning. Hamnen är isfri större delen av året och kan trafikeras av fartyg upp till 4 000 ton. För denna hamn liksom för jordbruket i dess upptagningsområde skulle en placering av Uddevalla i prisort innebära fördelar, eftersom fraktavdraget numera sker i förhållande till Göteborg men fraktavdraget, därest denna motion vinner bifall, skulle beräknas i förhållande till Uddevalla.

I fråga om de föreslagna prisorterna kring Vänern vill vi föreslå, att Trollhättan jämställas med Vänersborg som prisort beroende på närbelägenheten samt att Trollhättan ligger bättre till som mottagare av spannmål samt i övrigt har samma förutsättningar som Vänersborg såsom utlastningshamn.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,
att riksdagen måtte besluta
att Uddevalla måtte fastställas som prisort med oreduce-
rade inlösningspriser, samt
att Trollhättan måtte såsom prisort jämföras med Vä-
nersborg.

Stockholm den 5 maj 1959

Gunnar Gustafsson

i Uddevalla

Axel Rubbestad

Carl E. Johansson

Ernst V. Staxäng

Olof Johansson

Evert Svensson

C. O. Carlsson

Wald. Svensson

Sven Andersson